Amerikaans schuldenplafond

Beschrijving

Op het moment dat de Amerikaanse federale overheid een tekort heeft op de begroting moet er geld worden geleend, meestal in de vorm van staatsobligaties (Treasuries). Voorafgaand aan het jaar 1917 moest elke nieuwe staatslening worden goedgekeurd door het Amerikaanse Congres. Zo konden de gekozen volksvertegenwoordigers greep houden op de uitgaven. Door de Eerste Wereldoorlog leende de Amerikaanse overheid veel. Procedureel was er sprake van een onwerkbare situatie. Voortaan mocht de regering zo veel obligaties uitgeven als nodig was om de overheid te financieren. Daar werd wel een maximum aangekoppeld. Dat maximum is het schuldenplafond (debt limit of debt ceiling).

Sinds 1917 is het schuldenplafond zoâ??n 80 keer verhoogd. In de afgelopen drie decennia gaat dat steeds moeizamer. De Amerikaanse politiek polariseert steeds verder. Een akkoord over een hoger schuldenplafond is niet vanzelfsprekend is. Vooral de combinatie van een Democratische president met een nieuwe Republikeinse meerderheid in het Congres zorgt regelmatig voor het nodige vuurwerk.

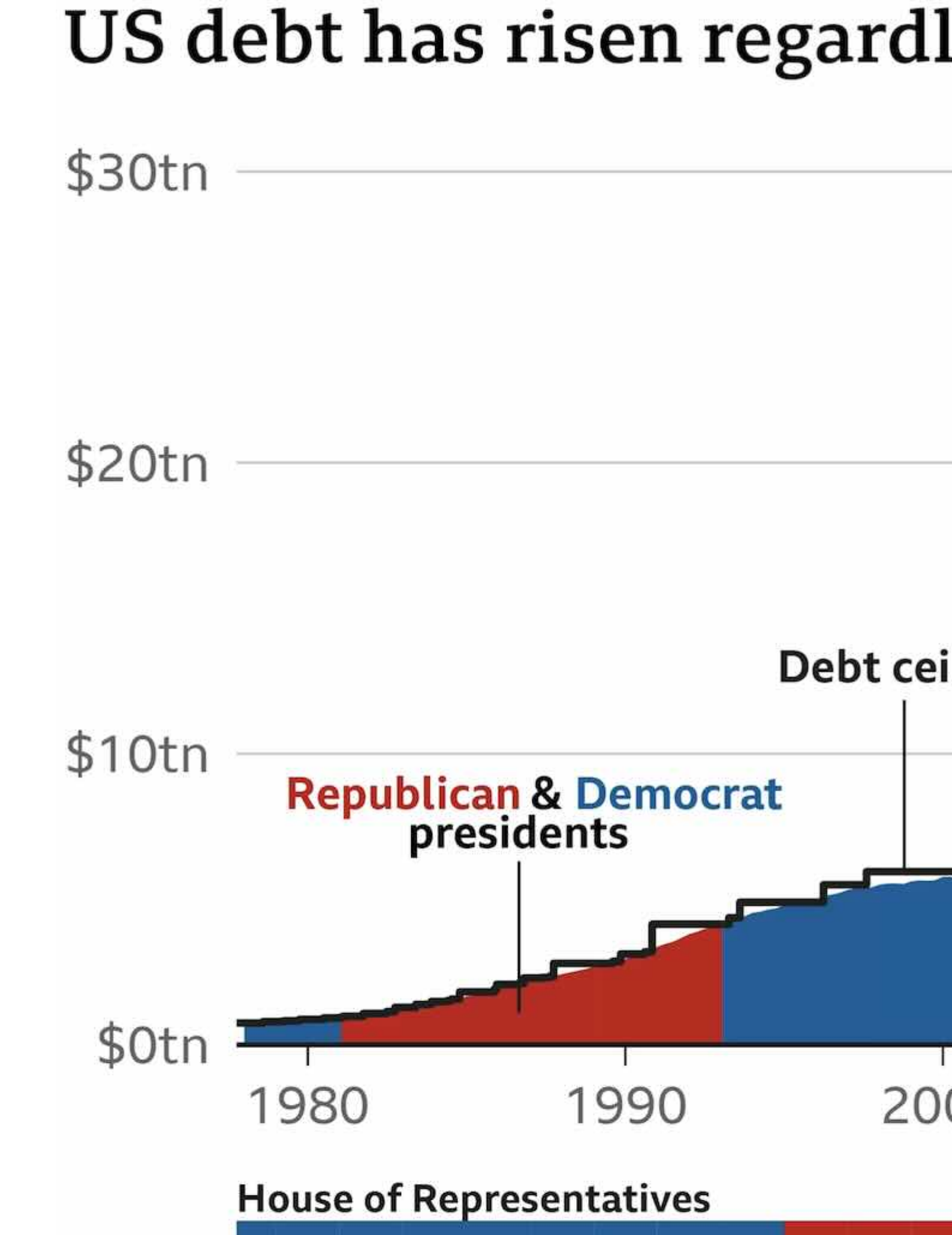
US debt has risen regardl
$30tn
$20tn
$10tn
$0tn
Debt cei
Republican & Democrat presidents
1980
1990
200
House of Representatives

Mid Terms 1994

Na de mid-terms van 1994 werd de Democratische president Clinton geconfronteerd met een Republikeinse meerderheid in zowel het Huis van Afgevaardigden als in de Senaat. Deze Republikeinse revolutie streefde naar begrotingsevenwicht als onderdeel van het â??contract with Americaâ??. Clinton moest uitgaven omlaag brengen, maar blokkeerde dit met een veto. Daarna ging dit gevecht verder via het schuldenplafond. De Amerikaanse overheid sloot vijf dagen de deuren. Speaker of the House Newt Gingrich dreigde zelfs voor het eerst in de geschiedenis met een default. Als Clinton niet zou toegeven aan de Republikeinse eisen zou dit volgens hem een risico zijn. Daarna sloot de Amerikaanse overheid voor 21 dagen de deuren.

Mid Terms 2010

Na de mid-terms van 2010 krijgen de Republikeinen een meerderheid in het Huis van Afgevaardigden. Onder invloed van de Tea Party streefden de Republikeinen opnieuw naar begrotingsevenwicht. In aanloop naar de deadline voor het schuldenplafond daalde de S&P 500 met 17 procent en steeg de rente. Standard & Poors verlaagde op basis van deze patstelling de kredietwaardigheid van de Verenigde Staten van AAA naar AA+. Vlak voor deadline werd de Budget Control Act van 2011 getekend. De uitgaven gingen met 917 miljard dollar in tien jaar tijd omlaag en het schuldenplafond ging met 2,1 biljoen dollar omhoog. Dat schuldenplafond kwam opnieuw in zicht bij de discussie over de Affordable Care Act (Obamacare) en overheid sloot opnieuw voor 16 dagen. Dit jaar heeft ook Fitch de rating voor de VS verlaagd naar AA+

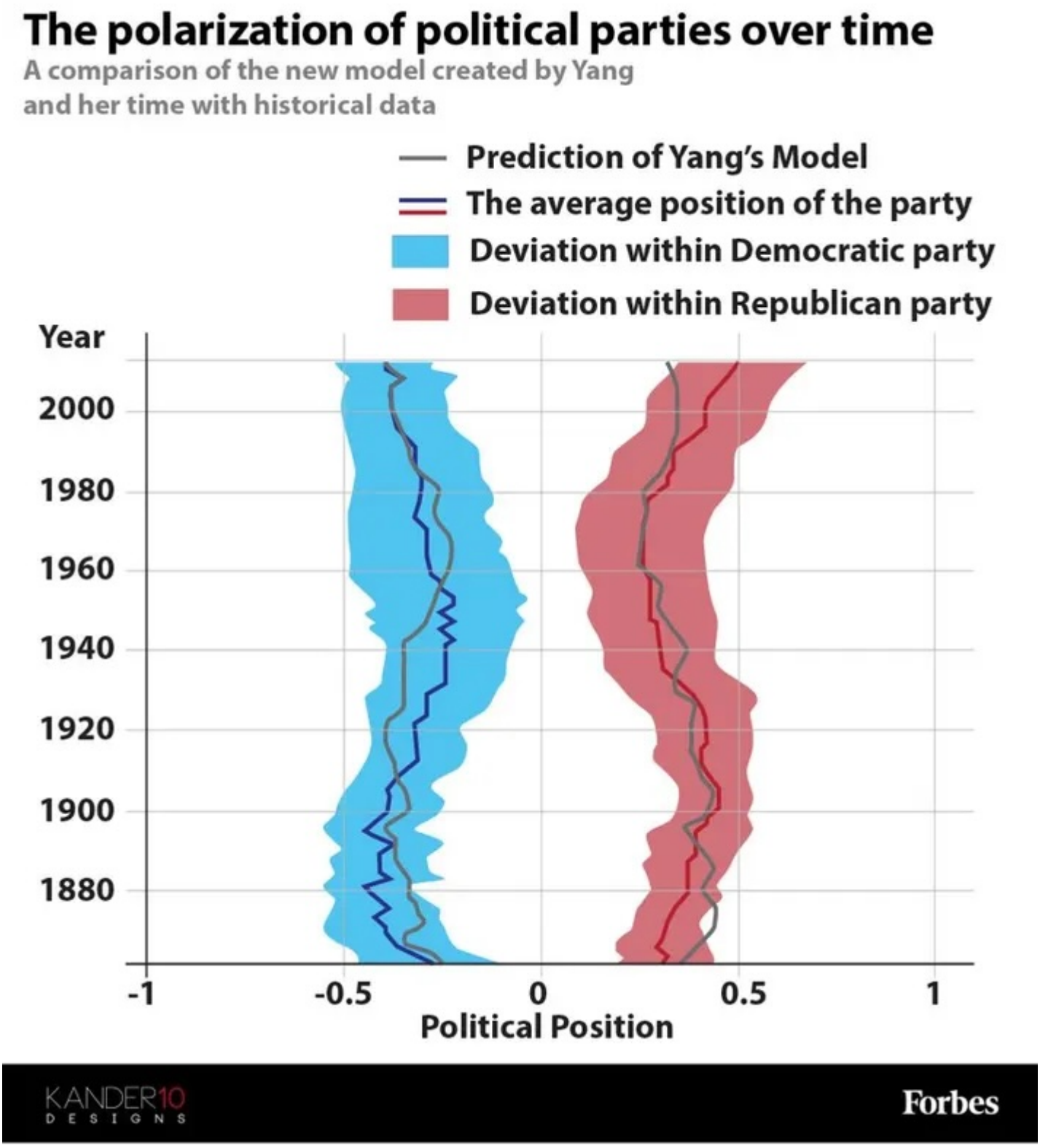

Polarisatie

Gelet op de toenemende polarisatie lijkt een hoger schuldenplafond een onbereikbare doelstelling, maar beide partijen moeten zich wel realiseren dat de blokkerende partij meestal niet goed ligt bij de kiezers. Dankzij de blokkade midden jaren negentig won Clinton daarna de verkiezingen. In 2011

kregen de Republikeinen weliswaar hun gelijk over het schuldenplafond. Daar konden ze electoraal niet van profiteren. De huidige crisis lijkt op die van 1995 en 2011. Het verschil is dat de kleine meerderheid van de Republikeinen in het Huis niet bepaald zorgt voor meer stabiliteit. Zo waren er vijftien stemrondes nodig om de laatste speaker-of-the-house te selecteren. Toch is afgelopen week relatief snel de Republikein Mike Johnson uit het Trump-kamp de nieuwe speaker-of-the house geworden.

Onderhandelingen schuldenplafond

Johnson moet er nu binnen drie weken voor zorgen dat er een deal komt over het schuldenplafond. Daarvoor moet Johnson wel onderhandelen met de Senaat waarin de Democraten de meerderheid hebben. De consensus in Washington is dat het Johnson niet gaat lukken om binnen drie weken tot overeenstemming te komen met de Democraten. Het alternatief is een verlenging van de onderhandelingen. Alleen is zoâ??n maatregel juist de reden dat de laatste speaker-of-the-house McCarthy het veld moest ruimen.

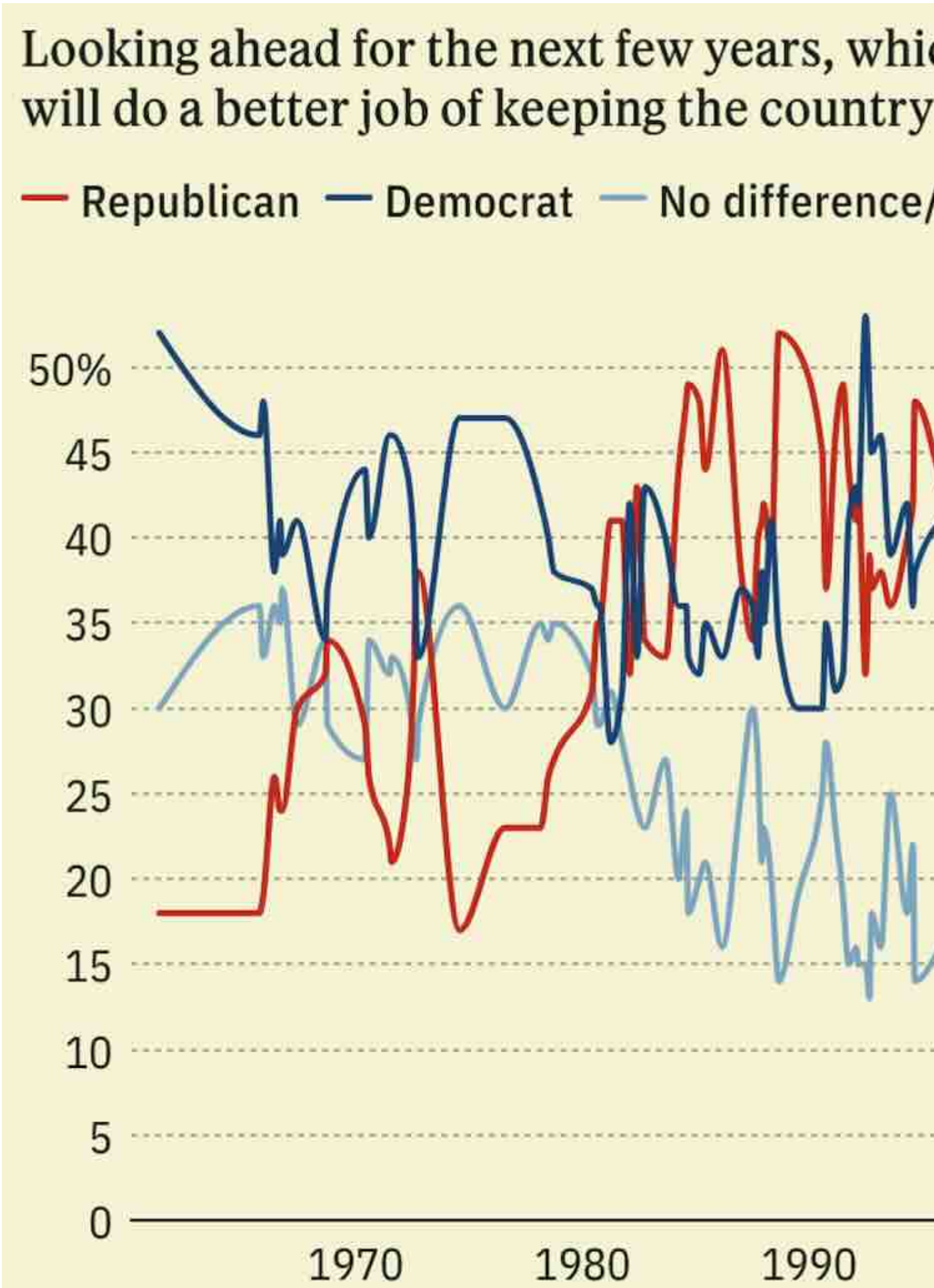
Looking ahead for the next few years, whi
will do a better job of keeping the country
Republican
Democrat
No difference/
50%
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
1970
1980
1990

Republikeinen aan winnende hand

Een ander dilemma is dat de Republikeinen door de terroristische aanslagen in IsraÃ«l electoraal de wind in de rug hebben. Niet alleen is Trump nu vrijwel zeker de kandidaat voor de Republikeinen, hij loopt ook uit in de opiniepeilingen. Biden heeft net een nieuw dieptepunt bereikt met een approval rate van slechts 37 procent. Biden lijkt met de vriendelijke aanpak van Iran op het verkeerde paard te hebben gewed. Hij moet wat dat betreft hopen op de recent bedenkelijke ontwikkeling in de publieke opinie. Zolang Joden slachtoffers zijn, kan de publieke opinie daar prima mee omgaan. Maar zodra ze terugslaan, verdwijnt die sympathie razendsnel.

Onderdeel van het schuldenplafond is ook het verzoek van de regering Biden van 106 miljard dollar voor militaire steun aan OekraÃ¯ne, Taiwan en nu ook IsraÃ«l. Er is weliswaar brede steun bij zowel de Republikeinen als de Democraten voor IsraÃ«l (het Huis van Afgevaardigden veroordeelde de aanslagen met 412 stemmen voor en 10 tegen), maar sommige Republikeinen beginnen wel te piepen over de steun aan OekraÃ¯ne. Johnson wil dat verzoek nu splitsen in twee delen. De troef die de Democraten in handen hebben is dat de vijfjarige farm bill (waar vooral Republikeinse staten van profiteren) moet worden verlengd en daarvoor is steun van de Democraten vereist.

Impact financiÃ«le markten

Voor financiÃ«le markten kan het naderen van de deadline van het schuldenplafond op 17 november zorgen voor meer volatiliteit. Bijkomend probleem is dat wanneer de overheid de deuren moet sluiten er ook geen macro-economische cijfers meer worden gepubliceerd. Dat betekent dat de Fed in het donker moet varen op nogal een cruciaal moment. Verder kan dit het moment worden dat de Democraten de volgende verkiezingen gaan verliezen en dat markten dus nog eens vier jaar Trump moeten gaan inprijzen.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer